

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

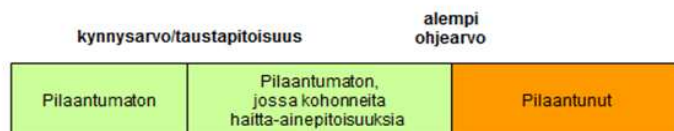
Maa-ainesten hyötykäyttö

MUTKU-päivät, Lahti
26.3.2015
Anna-Maija Pajukallio, YM & Jussi Reinikainen, SYKE

Kaivetut maa-ainekset – jäteluonne ja hyödyntämisen yleiset perusteet

- Vanha PIMA-ohje kumottu, uudessa ohjeessa ei jätetosaa
- Muistio (ei opas eikä ohje) kaivetuista maa-aineksista – pilaantuneista ja pilaantumattomista – viimeisteltävänä YM:ssä
  - Osa jätelainsäädännön tulkintaohjeistusta
  - Haasteena erityisesti pilaantumattoman/pilaantuneen maa-aineksen käsite
  - PIMOjen osalta pohjautuu pitkälti kumotussa ohjeessa esitettyihin jätehuolto- ja koskeneisiin periaatteisiin
- Maa-aineksista valmisteilla erillinen valtioneuvoston asetus
  - Käynnistynyt SYKE:n taustaselvitystyöllä, jota YM ohjaa ja jossa epävirallinen ”työryhmä”

Pilaantumaton/pilaantunut – ei puhdas

¹⁾ Maa-ainesta, jonka haitta-aineiden edustava pitoisuus ylittää kynnysarvon, mutta alittaa sen sijoitus- tai käyttöpaikan taustapitoisuuden, pidetään pilaantumattomana.

3

Jäteluonteen arvioinnin kriteerejä

Pilaantumattomuus	<ul style="list-style-type: none"> Ei pilaantumisen vaaraa käyttö- tai sijoituspaikassa Osoitettava tarvittaessa tutkimuksin
Varmuus	<ul style="list-style-type: none"> Ei pitkäaikaista varastointia Hyötykäyttö varmaa tai taustapitoisuuden Kynnysarvon alittuminen?
Suunnitelmallisuus	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelma, jolla voidaan osoittaa, että maa-ainekselle on todellinen tarve. Esim. asemakaava, rakennus- tai toimenpidelupa, tie- tai ratasuunnitelma, ympäristö-, vesi- tai maa-ainestenotto lupa
Muuntamattomuus	<ul style="list-style-type: none"> Ennen hyödyntämistä ei ole tarve tehdä muuntamistoimia Muuntamisena ei pidetä lajittelua, seulontaa, murskausta tai muuta vastaavaa mekaanista esikäsittelyä

4

Haitta-ainepitoisuuksien vaikutus hallintomenettelyihin - pilaantuneisuus vain yksi kriteeri

5

Asetus maa-ainesten (maa-ainejätteid) hyödyntämisestä maarakentamisessa - lähtökohtia

- Pilaantumaton vs. pilaantunut maa-aines
  - Määrittely ei yksiselitteistä -> soveltamiskäytännöt vaihtelevia, muistio apuna
  - Asetus avuksi! -> Mutta kannattaako rajata vain pimoihin...?
- Osa rakentamisen maa-aineksista lähtökohtaisesti jätteitä
  - Haitalliset aineet: pilaantuneisuus/pilaantumattomuus
  - Heikko tekninen laatu: voi edellyttää muuntamistoimia
  - Muutkaan jäteluokittelun kriteerit (varmuus, suunnitelmallisuus) eivät aina täyty
- Jäteluonne vaikeuttaa osaltaan hyödyntämistä
  - Ympäristölupa ja jätelain velvoitteet
  - Huono imagoarvo
- Jäteluonnetta ei voi kokonaan poistaa?
  - Valvonnan tarve tietyiltä osin olemassa
  - Kriteerien arviointi edellyttää tapauskohtaista harkintaa
- Osa jäte-/ylijäämäaineksista silti hyödyntämiskelpoista
  - Sellaisenaan, stabiolituna, osana rakennetta

28.3.2015 Jussi Reinikainen, SYKE

6

Asetuksen tavoitteita

Edistää rakentamisessa syntyvien ylijäämäainesten järkevää, turvallista ja hallittua hyödyntämistä

- Hallinnollisten pelisääntöjen selkeyttäminen -> tarve todettu jo pitkän aikaa, ei selviä pelkillä ohjeilla
- Hyödyntämiskelpoinen aines, joka nyt ohjautuu maankaatopaikoille, parempaan käyttöön -> tarkoituksenmukaiset käyttökohteet, jalostusasteen kasvattaminen
- Neitseellisen maa-aineksen käytön vähentäminen -> kestävä materiaalitalous
- Nyt ympäristöluvanvaraisen hyödyntämisen helpottaminen
- Nuhrumaille nykyistä parempi kontrolli -> riskit ja vastuut hallintaan
- Sideaineina käytettävien uusiomateriaalien hyödyntämisen edistäminen
- Ympäristökelpoisuuden osoittamisenettely kehittäminen -> mahdollista soveltaa jatkossa myös muille materiaaleille...?

Tukea ympäristö- ja jätepolitiikan yleisiä tavoitteita

- Jättemaa-ainesten määrät moninkertaisia muihin rakentamisen jätevirtoihin verrattuna -> hyödyntämisen edistämällä vaikutusta kestäväan materiaalitalouteen

Asetuksen alustavat rajaukset ja muoto

- Koskee rakentamisessa syntyvien ylijäämäainesten hyödyntämistä
  - Ensisijaisesti maa-ainekset -> teknisesti heikot, nuhrut/pimat, puhdistetut
  - Stabiloinnin sideaineet -> sivutuotteet (esim. tietyt tuhkat ?)
  - Onko tarvetta ei-jättemaille (vrt. jäteluonteen arviointi)? -> esim. "without testing"
  - Maa-aines, jonka seassa muuta mineraalista materiaalia -> prosenttirajat?
- Hyödyntäminen maarakentamisessa
  - Rajallinen määrä (4-5?) järkeviä asetuksessa määriteltyjä käyttökohteita/-tapoja
  - Tarve vs. mahdollisuudet -> keskustelut eri toimijoiden kanssa
  - Riittävän tarkasti määritellyt lähtökohdat -> käyttökkenaariot kriteerejä varten
  - Hyödyntäminen sellaisenaan, stabiloituna ja/tai rakenteessa (pinta- ja/tai pohjarakenteet)
- Hallinnollinen mekanismi - vaihtoehtoja
  - Rekisteröintimenettely: on/off
  - Asetus jätteeksi luokittelun päättymisestä (EoW)? -> tuotesääntely
  - Jätteen yleinen määritelmä? -> vrt. maa-ainesmuistio
  - Yhdistelmä näistä (maa-ainesjäte vs. ei-jäte määritelmän kautta)?

Hyödyntämisen edellytykset määritellyille maarakennuskohteille

- Tekniset luokittelukriteerit käyttökohteittain
  - Määriteltyjen käyttötapojen edellyttämät yleiset vaatimukset (ei tarkkoja speksejä asetukseen)
  - Tarkemmat tekniset vaatimukset käyttäjiltä -> vrt. käyttökohteet/-tavat (esim. InfraRYL)
- Ympäristökelpoisuuden arviointikriteerit käyttökohteittain
  - Sellaisenaan tai stabiloituna täytöissä tai rakenteissa
  - Testattavat vs. ei-testattavat
  - Pitoisuudet, liukoisuudet, rakennevaatimukset, sijaintipaikan vaatimukset...
  - Menettely ei sidoksissa MARA-asetuksen kriteereihin
- Yksiselitteiset laadunvalvontaohjeet
  - Perustuu ensisijaisesti toimijoiden "omavalvontaan" -> on/off (vrt. MARA)
  - Edellyttää nykyistä parempia/edustavampia tutkimuksia nuhrumaille
  - Ohjeistus ei asetuksessa tai erillisinä ohjeina
- Tarvitsee tuekseen myös muita toimia
  - Massojen hallinta/koordinointi, käsittely-/välivarastointi-/jalostusalueet, kaavoitus ja hankintamenettelyt, toimijoiden välinen yhteistyö

28.3.2015 Jussi Reinikainen, SYKE

9

Kiitos!